

Hvězdárna v Rokycanech
Voldušská 721
Rokycany
337 11

telefon: 371722622

e-mail: hvezdarna@hvr.cz
www stránky: <http://hvr.cz>

Program

KVETEN 2008

Pozorovací čtvrtky:

pozorování pro veřejnost. Za jasného nebe sledování zajímavých objektů na večerní obloze (od závěru první květnové dekády dorůstající Měsíc, planety Mars a Saturn). Při nepříznivém počasí možnost promítání videopořadů a filmů s astronomickou tematikou a prohlídka výstavky fotografií.

Začátek programu ve 20 hodin.

Pozorování sluneční fotosféry:

Za jasného počasí pozorování malým dalekohledem Somet (podle stavu uvádění do provozu již i novým velkým dalekohledem). Za nepříznivých povětrnostních podmínek prohlídka hvězdárny a seznámení se s její historií a současností.

Program možno uskutečnit Po až Čt v čase od 8 do 12 hod.

Programy pro školy:

Dle zvláštní nabídky. Je možno si zajistit termíny pro závěr školního roku 2007/2008

Nutno dohodnout předem osobně, písemně či telefonicky.

Zvláštní nabídka:

Pro skupiny (10 návštěvníků a více) lze po dohodě zorganizovat večerní pozorování či besedy na dohodnutá témata i v jiných termínech než je výše uvedená otvírací doba Hvězdárny v Rokycanech pro veřejnost.

Nutno dohodnout předem osobně, písemně či telefonicky.

Astronomický klub:

První pracovní čtvrtek v měsíci (tedy **1. května 2008**) se uskuteční na **Hvězdárně v Rokycanech** podvečerní setkání zájemců o astronomii s tematikou aktuálních informací o obloze nadcházejícího období. Účastníci budou mít možnost zeptat se na otázky z astronomie, které je zajímají, případně se pochlubit svými pozorovatelskými úspěchy a atp.

Začátek **od 19:00 hod.**

Astronomický klub mladých astronomů:

Pravidelné schůzky ročníku 2007/2008 dle zvláštního rozpisu.

Začátek **od 17:00 hod.** ve stanovených čtvrtcích

Vstupné: 15,- Kč

členové ČAS a skupiny Pegas zdarma

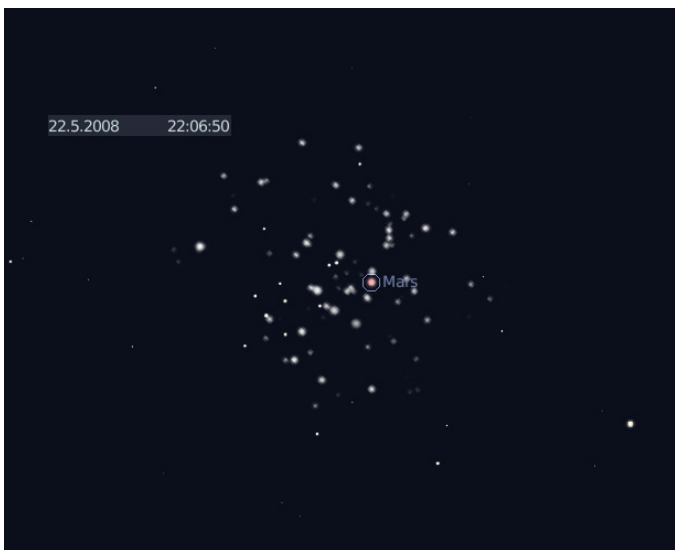
Zajímavosti na obloze roku 2008

Duben až červen

Jak se začne s příchodem jara na severní polokouli oteplovat, projde na začátku dubna opět Měsíc blízko kolem hvězdokupy Plejády (M45, Býk), Mars propluje v květnu další známou hvězdokupu Jesličky (Praesepe, M44, Rak) a v červnu nás čekají dva zajímavé vícenásobné přechody a zákryty Jupiterových měsíců přes a za kotoučkem planety.

Během večera 8. dubna ze střední Evropy uvidíme, jak se úzký srpek, pouhé dva dny starého Měsíce, pomalu blíží k hvězdokupě Plejády. Ještě šťastnější budou pozorovatelé ze Severní Ameriky, kteří o několik hodin později uvidí jeden z nejhezčích zákrytů M45 Měsícem z celé právě probíhající série. O tři večery později, 11. 4. 2008, se již Měsíc ve fázi před první čtvrtí bude blížit k Marsu. Pozorování zákrytu, případně těsného apulsu, se ovšem znovu dočkají až po západu dvojice v Evropě pozorovatelé v Americe. Do třetice ovšem budeme mít šanci i ze střední Evropy. Během večerů od 21. do 23. května nás bude těšit pohled na planetu Mars procházející od západu

k východu krásnou hvězdokupu Praesepe – Jesličky v souhvězdí Raka. Nejhezčí podívanou nám tentokrát neposkytnou mohutné dalekohledy s maximálním zvětšením. Naopak k pozorování využijte jen menší přístroje případně triedr. Planeta sice už od prosincové opozice ztratila hodně na svém lesku a velikosti, ale přesto bude zajímavé sledovat, jak se překvapivě rychle pohybuje před hvězdokupou.

Pokud jste ještě na obloze neviděli na vlastní oči planetu Merkur, nebo si tento zážitek chcete zopakovat, máte možnost na začátku května. Na večerní obloze jej najdete přibližně 45 minut po západu Slunce již poměrně nízko nad západoseverozápadním

obzorem. 6. května vám navíc při hledání pomůže nedaleký úzký srpek Měsíce. S ohledem na to, že jeho stáří bude pouhý jeden den, bude to v reálu možná i paradoxně naopak, že planeta Merkur vás přivede ke spatření neskutečně tenkého Měsíce. Ale své štěstí při hledání planety obíhající Slunce na nejbližší dráze pak můžete zkusit v celém období mezi 5. až 19. květnem.

Několik výzev pro majitele dalekohledů připravil v červnu především Jupiter a jeho Galileovské měsíce. Budou nám totiž nabízet různé zajímavé konfigurace. Například v noci z 22. na 23. června se dočkáme nad ránem dvojitého přechodu měsíců Europa a Ganymedes přes disk obří planety. V témže čase se nám naopak za kotoučkem Jupitera bude skrývat třetí jeho měsíc Io, který se do zákrytu dostane již kolem 2:22 SELČ. Přechod měsíce Europa začíná po třetí ráno. Napřed se na disku planety objeví jeho stín (ve 3:02 SELČ) a kolem 3:49 před kotouček planety vstoupí i sám měsíc Europa. O další hodinu později se na disk promítne stín dalšího z Galileovských měsíců – Ganymeda (4:42). To už také bude vedle planety opět zářit měsíc Io, který mezitím vystoupil zpoza planety. Bohužel závěr tohoto představení už nám znemožní pokročilé svítání a Jupiter rychle postupující k západu. Hned 24. 6. večer dojde v rychlém sledu dokonce ke trojici zákrytů Galileovských měsíců obří planetou. Ze střední Evropy bohužel uvidíme až pouze závěr série úkazů. Za kotouček Jupitera se postupně schovávají Callisto, Io a Europa. Jupiter bohužel vyjde až po 22. hodině, kdy už Callisto bude po výstupu blízko planety. Ve 23:27 SELČ se k němu přidá Io a v 1:13, již 25. 6. i Europa.

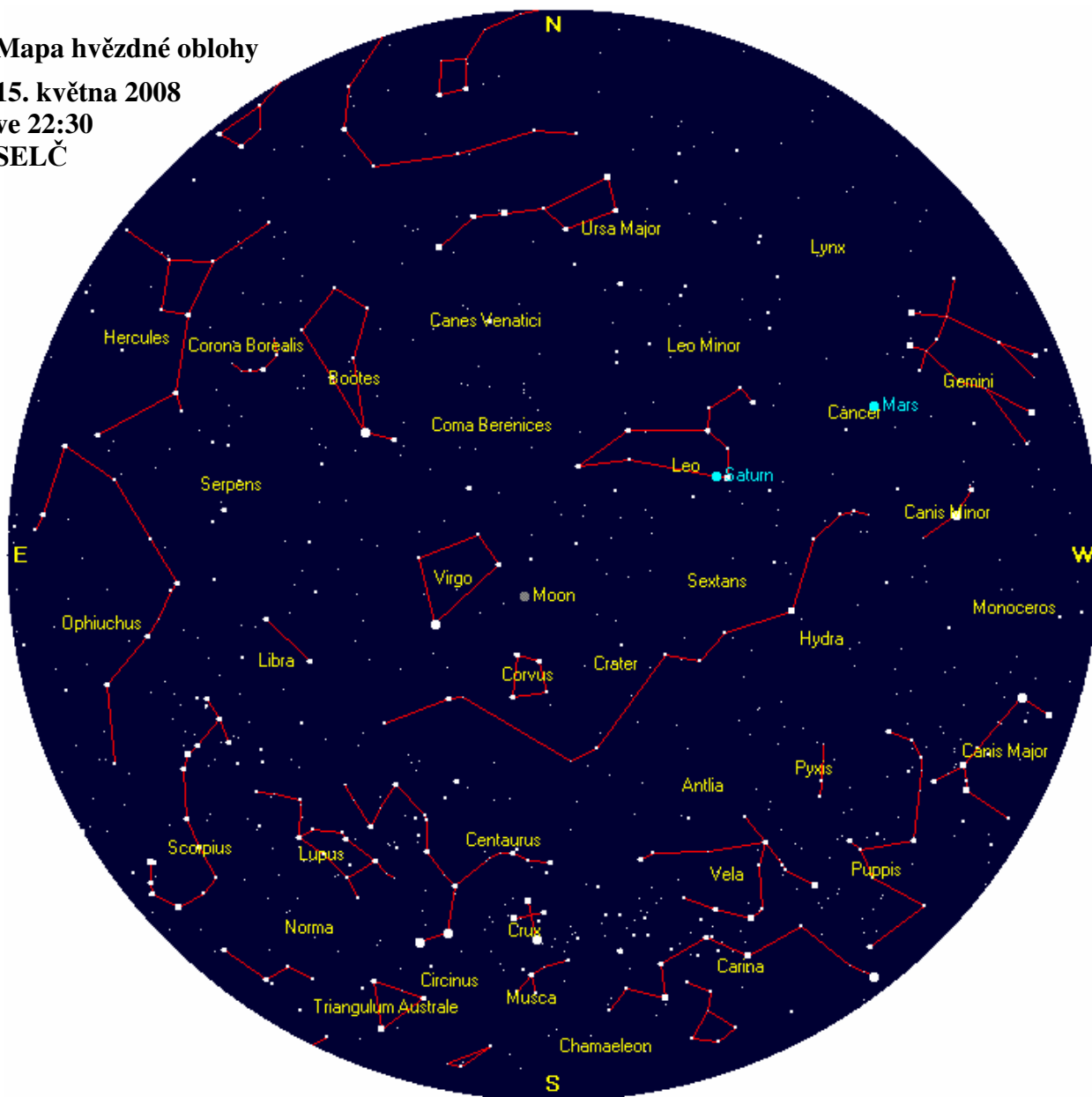
Konečně na samém konci měsíce, 30. června ráno, v průběhu svítání, můžete zahlédnout tenký srpek Měsíce blížící se opět k Plejádám. Vlastní zákryt se sice odehraje nad naším obzorem, ale za plného denního světla, což nám bohužel znemožní jeho pozorování.

Mapa hvězdné oblohy

15. května 2008

ve 22:30

SELČ

Fáze Měsíce v květnu 2008

